

Handläggare
Daniel Selin
Telefon: 08-508 28 813**Till**
Miljö- och
hälsoskyddsnämnden
2013-03-17 p.12

Yttrande om vägledning till föreskrifter om ändring av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av viss symbol (Nyckelhålet)

Remiss från Livsmedelsverket , dnr 2015/02991

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens yttrande som svar på remissen
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefDaniel Selin
Avdelningschef

Bakgrund

En ny föreskrift från Livsmedelsverket som ändrar villkoren för användning av Nyckelhålmärkning har utformats och kommer att publiceras i mars 2015. Förändringen av villkoren för att få använda Nyckelhålet innebär att villkoren anpassas till den Svenska, Danska, Norska och Isländska marknaden från att tidigare varit anpassad till enbart den Svenska marknaden. Livsmedelsverket har i och med detta reviderat vägledningen till nyckelhålsföreskrifterna för att underlätta för de som planerar och utför den operativa kontrollen av Nyckelhåls-märkningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Nyckelhålmärkning är ett frivilligt märkningssystem inom området mat och hälsa. Symbolen Nyckelhålet utvecklades av Livsmedelsverket 1989 för att göra det enkelt för konsumenterna att hitta de nyttigare alternativen inom olika

livsmedelsgrupper. För att få använda nyckelhålsmärkningen ska olika villkor uppnås. Dessa kan gälla livsmedlets innehåll av fett, mättat fett, sockerarter, fiber, salt och andel fullkorn. Villkoren revideras fortlöpande för att kunna ta hänsyn till ny kunskap om samband mellan mat och hälsa samt för att villkoren ska anpassas till den ständiga utvecklingen av livsmedelsprodukter. Förändringarna innebär bland annat att fler livsmedelsgrupper får använda symbolen än tidigare, exempelvis obearbetade nötter och jordnötter, dressingar, såser eller vegetabiliska produkter. I praktiken innebär det att fler livsmedel får bära Nyckelhålet. Det blir samtidigt tydligare vilka livsmedel som inte får märkas med Nyckelhålet, exempelvis livsmedel som innehåller sötningsmedel. Nytt är bland annat att växtsteroler och andra naturligt förekommande ämnen som strukturellt liknar kolesterol, inte får tillsättas livsmedel med Nyckelhålsmärkning. Det är även nytt att fett, sockerarter och salt endast får tillsättas de livsmedel där det uttryckligen framgår villkor för dessa ämnen

Med förändringarna följer även behovet av en revidering av vägledningen till föreskrifterna som reglerar användandet av nyckelhålsmärkning. Detta för att underlätta för en effektiv och enhetlig kontroll. Livsmedelsverket har därmed skickat en reviderad version av ”Vägledning Nyckelhålet” på remiss.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen tillstyrker i sak Livsmedelsverkets utkast till vägledning till kontrollmyndigheter m.fl. avseende Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av viss symbol (Nyckelhålet). Förslag till förändringar i formuleringar lämnas nedan.

Avsnitt som behöver förtydligas

Avsnitt 6.2.4

Avsnitt 6.2.4 innehåller motsägelsefull vägledning. Det står dels att plakat och skyltar kan hängas upp i fisk- och frukt- och grönsaksavdelningar även om inte samtliga livsmedel i avdelningen kan märkas med Nyckelhålet. I nästa stycke står det att gemensam presentation inte bör göras för nyckelhålsmärkta livsmedel som presenteras tillsammans med livsmedel som inte är Nyckelhålsmärkta. Det behöver förtydligas, kanske med ett exempel, vad som menas i det första stycket.

Avsnitt 6.3.2

Begreppet ”torrsubstans” förklaras två gånger i avsnittet, även förklaringen till att torrsubstansen används för att räkna ut om kravet på andel fullkorn är uppfyllt, eftersom andel fullkorn

räknas på produktens torrsubstans, anges två gånger. Avsnittet blir något svårförståeligt med dessa upprepningar. En förenkling av stycket efterfrågas.

I samma avsnitt, på sidan 29, refereras det till ”livsmedelsgrupperna 20-25”, grupperna behöver uppdateras så att de refererar till livsmedelsgrupperna i den nya föreskriften.

Avsnitt 6.4.2

Omstrukturering eller förtydligande önskas i avsnitt 6.4.2 då det inte tydligt refereras till andra delen av 4 § 2 i föreskriften som vägledningen behandlar.

Från sista stycket av avsnitt 6.4.2 i vägledningen;
”...fett, sockerarter och salt kan få tillsättas inom andra livsmedelsgrupper. *Det kan exempelvis vara frågan om att sockerarter tillsätts i mindre mängder för att uppnå en teknisk effekt eller att det inte är möjligt att framställa produkten utan att tillsätta en liten mängd socker. Ett annat exempel är att tillsättning av sockerarter i mindre mängder när sockret fungerar som bärare av kryddor.*”

4 § 2 i föreskriften som vägledningen behandlar;
”Fett, sockerarter och salt får endast tillsättas i de livsmedel där det uttryckligen framgår villkor för fett, sockerarter eller salt i respektive livsmedelsgrupp i bilaga 2. *Ett sådant näringsämne får dock tillsättas livsmedel i andra livsmedelsgrupper om det inte görs i större mängder än vad som är nödvändigt för att uppnå det önskade syftet. (LIVSFS 2015:1).*”

Det är svårt att förstå att klargörandet i vägledningen refererar till 4 § 2 i föreskriften. Det behövs därför tydliggöras, exempelvis genom att referera till paragrafen i texten, att detta stycke klargör vad som menas med att ett näringsämne får tillsättas om det inte görs i större mängder än vad som är nödvändigt för att uppnå det önskade syftet. Andra delen av 4 § 2 är speciellt svår att förstå utan vägledning varför det är viktigt att det framgår i vägledningen att det är denna paragraf som vägledningen behandlar i det stycket.

Slut

Bilagor

Bilaga 1. Missiv om revidering av vägledning till föreskrifter

Bilaga 2. Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av viss symbol

Bilaga 3. Utkast till vägledning till kontrollmyndigheter avseende Nyckelhålet